

Etapele creatiei in opera lui Lucian Blaga - prima parte

In ansamblu, critica a identificat trei etape in creatia poetica a lui Blaga. Prima este a debutului cu volumul *Poemele luminii* (1919), urmat imediat de *Pasii profetului* si drama *Zamolxe*. *Mister pagan*, ambele aparute in anul 1921. In aceasta faza a poeticii blagiene, misterul are un sens prin excelenta ontic si vitalist, revendicandu-se de la un principiu de imanenta si convergenta cu realul. "Poemele luminii" sunt poeme ale vietii si ale freneziei descatusate.

Nu misterul divin, transcendent, il preocupa acum pe poet, ci misterul uman, intensificand pana la epuizare trairile eului - "obosit de prea mult suflet". Am putea spune, intr-o prima aproximare: cata vitalitate, atata fervoare spirituala si aspiratie la puritatea ideala a elementelor, in poezia de inceput a lui Lucian Blaga.

Nu marturisea candva tanarul Emil Cioran ca cel mai mult iubeste la Blaga, in poeme, contactul sau viu cu lucrurile moarte? De fapt, particularitatea de pregnanta distinctie a "poemelor luminii" este tocmai aceasta vitalizare a misterului, ca o regenerare insa din propria epuizare. Eul insusi participa la acest ritual al dezmarginirii cu partea sa de increat.

Complet liber si neinhibat de transcendentia, se manifesta, ia randu-i, ca o stihie cosmica, suprapersonala, in gesturi largi, insufletit de "avanturi nemaipomenite". Inspirate mai mult de Dionysos decat de Crist, poemele, adevarate "proze extatice" (cum le va defini poetul in *Hronicul* si *cantecul varstelor*), aduc in prim-plan frenezia realului, odata cu bucuria imnica a atasamentului dintre corp si spirit, dintre om si divinitate. Aparent, poetul nu se arata interesat acum de dimensiunile ceresti ale omului. Dar e cuprins de elanuri titanice, in stare sa cucereasca si cerul si pamantul, sa stapaneasca timpul si spatiul, adica tot ce limiteaza existenta noastra; ba chiar si prezenta lui Dumnezeu in noi, ca in atat de cunoscutele poeme *Vreau sa joc!* si *Dati-mi un trup voi muntilor*. Fireste, jocul apollinic - dionisiac al dezmarginirii fiintei, care-l contine launtric si pe Dumnezeu ("O, vreau sa joc, cum niciodata n-am jucat / Sa nu se simta Dumnezeu / in mine / un rob in temnita- incatusat") nu epuizeaza substanta poemelor. Transpare, mai ales in versurile citate, misterul lui homo ludens, bucuria abisala a creatorului, in atingere cu misterul lui Deus ludens.